

HOTĂRÂRE nr. 1058 din 9 august 2006

privind cerințele minime pentru îmbunătățirea securității și protecția sănătății lucrătorilor care pot fi expuși unui potențial risc datorat atmosferelor explozive

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 51 alin. (1) lit. b) din Legea securității și sănătății în muncă nr. **319/2006**,
Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1

Prezenta hotărâre stabilește cerințele minime pentru securitatea și protecția sănătății lucrătorilor aflați în potențial pericol în atmosfere explozive, definite conform art. 3.

Art. 2

Prevederile Legii securității și sănătății în muncă nr. **319/2006** și ale hotărârilor Guvernului care transpun directivele speciale relevante se aplică în totalitate domeniului menționat la art. 1, fără a aduce atingere dispozițiilor mai restrictive și/sau specifice cuprinse în prezenta hotărâre.

Art. 3

În sensul prezentei hotărâri, atmosfera explozivă este definită conform art. 2 alin. (1) lit. B din Hotărârea Guvernului nr. **752/2004** privind stabilirea condițiilor pentru introducerea pe piață a echipamentelor și sistemelor protectoare destinate utilizării în atmosfere potențial explozive, cu modificările ulterioare.

Art. 4

Prevederile prezentei hotărâri nu se aplică pentru:

- a)** zonele utilizate direct pentru și în timpul tratamentelor medicale ale pacienților;
- b)** utilizarea dispozitivelor de ardere a combustibililor gazoși în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. **453/2003** privind stabilirea condițiilor de introducere pe piață a aparatelor consumatoare de combustibili gazoși, republicată;
- c)** producerea, manevrarea, utilizarea, depozitarea și transportul substanțelor explozive sau cu o structură chimică instabilă;
- d)** industriile extractive reglementate prin Hotărârea Guvernului nr. **1.050/2006** privind cerințele minime pentru asigurarea securității și sănătății lucrătorilor din industria extractivă de foraj sau prin Hotărârea Guvernului nr. **1.049/2006** privind cerințele minime pentru asigurarea securității și sănătății lucrătorilor din industria extractivă de suprafață sau subteran;
- e)** utilizarea mijloacelor de transport terestre, navale și aeriene cuprinse în dispozițiile adecvate ale acordurilor internaționale și în legislația națională care transpune directivele care aplică aceste acorduri. Mijloacele de transport destinate utilizării în atmosferă potențial explozivă nu sunt excluse.

CAPITOLUL II

Obligațiile angajatorului

Art. 5

(1) În vederea prevenirii, conform prevederilor art. 7 alin. (3) din Legea nr. **319/2006** și a asigurării protecției împotriva exploziilor, angajatorul trebuie să ia măsuri tehnice și/sau organizatorice corespunzătoare naturii operației, în ordinea priorităților și respectând următoarele principii de bază:

- a)** prevenirea formării atmosferelor explozive; sau

- b)** acolo unde natura activității nu o permite, evitarea aprinderii atmosferelor explozive; și
 - c)** limitarea efectelor dăunătoare ale unei explozii în vederea asigurării sănătății și securității lucrătorilor.
- (2)** Acolo unde este cazul, măsurile prevăzute la alin. (1) trebuie să fie combinate și/sau suplimentate cu măsuri împotriva propagării exploziilor și trebuie revizuite periodic și, în orice caz, când se produc schimbări semnificative.

Art. 6

- (1)** În vederea îndeplinirii obligațiilor stabilite prin prevederile art. 7 alin. (4) și ale art. 12 alin. (1) din Legea nr. **319/2006**, angajatorul trebuie să evalueze riscurile specifice din atmosferele explozive, luând în considerare cel puțin:
- a)** probabilitatea producerii și persistenței atmosferelor explozive;
 - b)** probabilitatea prezenței și activării surselor de aprindere, inclusiv a descărcărilor electrostatice și a declanșării incendiului;
 - c)** utilajele, substanțele folosite, procesele și posibilele lor interacțiuni;
 - d)** dimensiunile efectelor anticipate.
- (2)** Riscurile de explozii sunt evaluate în mod global.
- (3)** La evaluarea riscurilor de explozii trebuie luate în considerare locurile care sunt sau pot fi legate prin deschideri de locurile în care pot apărea atmosfere explozive.

Art. 7

Pentru a asigura securitatea și sănătatea lucrătorilor și în conformitate cu principiile de bază ale evaluării riscurilor și cele prevăzute la art. 5, angajatorul trebuie să ia măsurile necesare astfel încât:

- a)** acolo unde se pot forma atmosfere explozive în concentrații atât de mari încât să pună în pericol sănătatea și securitatea lucrătorilor sau a celorlalți, mediul de lucru să fie de așa natură încât procesul muncii să se poată desfășura în condiții de siguranță;
- b)** să se asigure supravegherea corespunzătoare în timpul prezenței lucrătorilor la locurile de muncă unde se pot forma atmosfere explozive în concentrații atât de mari încât să pună în pericol sănătatea și securitatea lucrătorilor, conform evaluării riscurilor cu ajutorul mijloacelor tehnice adecvate.

Art. 8

- (1)** Acolo unde sunt prezenți la același loc de muncă lucrători din mai multe întreprinderi, fiecare angajator trebuie să fie responsabil pentru toate aspectele care îi revin în sarcină.
- (2)** Fără a aduce atingere responsabilității individuale a fiecărui angajator conform prevederilor Legii nr. **319/2006**, angajatorul responsabil pentru locul de muncă conform legislației trebuie să coordoneze aplicarea tuturor măsurilor privind sănătatea și securitatea lucrătorilor și să declare în documentul privind protecția împotriva exploziilor, prevăzut la art. 10, scopul coordonării, măsurile și procedurile de implementare adoptate.

Art. 9

- (1)** Angajatorul clasifică locurile unde pot apărea atmosfere explozive pe zone, în conformitate cu anexa nr. 1.
- (2)** Angajatorul trebuie să asigure îndeplinirea unui minim de cerințe stabilite în anexa nr. 2 în locurile prevăzute la alin. (1).
- (3)** Acolo unde este cazul, locurile unde pot apărea atmosfere explozive în concentrații în cantități susceptibile de a pune în pericol sănătatea și securitatea lucrătorilor trebuie marcate cu indicatoare la punctele de intrare, în conformitate cu anexa nr. 3.

Art. 10

- (1)** În vederea îndeplinirii obligațiilor stabilite în art. 7, angajatorul asigură elaborarea și actualizarea unui document, numit în continuare document privind protecția împotriva exploziilor.
- (2)** Documentul privind protecția împotriva exploziilor demonstrează, în special, că:
- a)** au fost determinate și evaluate riscurile de explozie;

- b)** se iau măsuri adecvate pentru îndeplinirea obiectivelor prezentei hotărâri;
 - c)** care sunt locurile care au fost clasificate pe zone conform anexei nr. 1;
 - d)** care sunt locurile cărora li se aplică cerințele minime stabilite în anexa nr. 2;
 - e)** locul de muncă și echipamentul de muncă, inclusiv dispozitivele de avertizare, sunt proiectate, realizate și întreținute conform normelor de protecția muncii;
 - f)** s-au luat măsuri pentru utilizarea în condiții de securitate a echipamentului de lucru, în conformitate cu prevederile hotărârii Guvernului privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru utilizarea în muncă de către lucrători a echipamentelor de muncă, ce transpun Directiva Consiliului 89/655/CEE.
- (3)** Documentul privind protecția împotriva exploziilor este elaborat anterior începerii activității și actualizat de angajator când locul de muncă, echipamentul de lucru sau organizarea muncii suferă schimbări, extinderi ori transformări semnificative.
- (4)** Angajatorul poate combina evaluări ale riscurilor de explozii existente, documente sau alte rapoarte echivalente întocmite în conformitate cu alte dispoziții ale legislației naționale prin care se transpun documente oficiale ale Uniunii Europene.

Art. 11

- (1)** Echipamentul de muncă necesar în locurile unde pot apărea atmosfere explozive, care a fost dat în folosință în întreprindere sau instituție pentru prima dată înainte de data de 6 decembrie 2002, trebuie să îndeplinească până cel târziu la data de 31 decembrie 2006 cerințele minime stabilite în partea A din anexa nr. 2, dacă nicio altă dispoziție a legislației naționale care transpune o directivă europeană nu poate fi aplicată sau poate fi aplicată doar parțial.
- (2)** Echipamentul de muncă necesar în locurile unde pot apărea atmosfere explozive, care a fost sau va fi dat în folosință în întreprindere sau instituție pentru prima dată după data de 6 decembrie 2002, trebuie să îndeplinească cerințele minime stabilite în părțile A și B din anexa nr. 2.
- (3)** Locurile de muncă ce includ și locuri unde pot apărea atmosfere explozive și care au fost date în folosință în întreprindere sau instituție pentru prima dată după data de 6 decembrie 2002 îndeplinesc cerințele minime stabilite în prezenta hotărâre.
- (4)** Locurile de muncă ce includ și locuri unde pot apărea atmosfere explozive și care au fost date în folosință în întreprindere sau instituție pentru prima dată înainte de data de 6 decembrie 2002 vor îndeplini cerințele minime stabilite în prezenta hotărâre până cel târziu la data de 31 decembrie 2006.
- (5)** Dacă, după data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, se întreprind modificări, extinderi sau lucrări de restructurare în locurile de muncă ce includ și locuri unde pot apărea atmosfere explozive, angajatorul ia măsurile necesare astfel încât acestea să îndeplinească cerințele minime stabilite în prezenta hotărâre.

CAPITOLUL III

Dispoziții finale

Art. 12

În ceea ce privește politicile naționale cu privire la protecția sănătății și a securității lucrătorilor, Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei ia în considerare liniile directoare din ghidul de bune practici elaborat de Comisia Europeană, referitoare la dispozițiile art. 5-10, anexei nr. 1 și ale părții A din anexa nr. 2.

Art. 13

Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei trebuie să pună la dispoziția angajatorilor, la cerere, informații relevante, în conformitate cu art. 12, cu referiri speciale la ghidul de bune practici.

Art. 14

(1) În aplicarea prevederilor prezentei hotărâri, Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei va adopta, după caz, noi dispoziții necesare în vederea conformării cu prevederile prezentei hotărâri.

(2) Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei comunică Comisiei Europene textele dispozițiilor de drept intern deja adoptate sau în curs de adoptare în domeniul reglementat de prezenta hotărâre.

Art. 15

Adaptările de natură strict tehnică a prevederilor anexelor nr. 1 -3 se efectuează de Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, în funcție de:

a) adoptarea directivelor privind armonizarea tehnică și standardizarea în domeniul protecției împotriva exploziilor; și/sau

b) progresul tehnic, schimbările din reglementările sau specificațiile internaționale și noi cunoștințe privind prevenirea și protecția împotriva exploziilor.

Art. 16

Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei raportează Comisiei Europene din 5 în 5 ani despre punerea în practică a dispozițiilor prezentei hotărâri, indicând punctele de vedere ale partenerilor sociali.

Art. 17

Anexele nr. 1-3 fac parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 18

Prezenta hotărâre intră în vigoare la data de 1 octombrie 2006.

Prezenta hotărâre transpune Directiva 99/92/CE privind cerințele minime pentru îmbunătățirea securității și protecției sănătății lucrătorilor aflați în potențial pericol în atmosfere explozive [a 15-a directivă specifică în sensul art. 16 alin. (1) din Directiva 89/391/CEE], publicată în Jurnalul Oficial nr. L 23 din 28 ianuarie 2000.

ANEXA Nr. 1

CLASIFICAREA locurilor unde pot să apară atmosfere explozive

Notă introductivă

Următorul sistem de clasificare trebuie aplicat locurilor unde se iau măsuri de precauție conform art. 5, 6, 9 și 10 din hotărâre.

1. Locuri unde pot apărea atmosfere explozive :

Un loc în care pot apărea atmosfere explozive în concentrații atât de mari încât să necesite măsuri speciale de precauție pentru a proteja sănătatea și securitatea lucrătorilor implicați este considerat periculos în sensul hotărârii.

Un loc în care nu pot apărea atmosfere explozive în concentrații atât de mari încât să necesite măsuri speciale de precauție pentru a proteja sănătatea și securitatea lucrătorilor implicați este considerat lipsit de pericol în sensul hotărârii.

Substanțe inflamabile și/sau combustibile sunt considerate materialele care pot forma atmosfere explozive, exceptându-se cazul în care o analiză a proprietăților lor relevă că în contact cu aerul nu pot propaga independent explozia.

2. Clasificarea locurilor periculoase :

Locurile periculoase sunt clasificate pe zone în funcție de frecvența și durata permanenței unei atmosfere explozive.

Gradul măsurilor luate în conformitate cu partea A din anexa nr. 2 este stabilit de această clasificare.

Zona 0

Un loc în care este prezentă permanent sau pe perioade lungi ori frecvent o atmosferă explozivă formată la contactul substanțelor inflamabile sub formă de gaz, vapori sau ceață cu aerul.

Zona 1

Un loc în care este probabil să apară ocazional în operații normale o atmosferă explozivă formată la contactul substanțelor inflamabile sub formă de gaz, vapori sau ceață cu aerul.

Zona 2

Un loc în care nu este probabil să apară o atmosferă explozivă formată la contactul substanțelor inflamabile sub formă de gaz, vapori sau ceață cu aerul, dar, dacă apare, persistă doar o scurtă perioadă.

Zona 20

Un loc în care este prezent permanent sau pe perioade lungi ori frecvent o atmosferă explozivă formată sub formă de nor sau pulbere combustibilă în aer.

Zona 21

Un loc în care este posibil să apară ocazional în operații normale o atmosferă explozivă sub formă de nor de pulbere combustibilă în aer.

Zona 22

Un loc în care nu este probabil să apară o atmosferă explozivă sub formă de nor de pulbere combustibilă în aer, în operații normale, dar, dacă apare, persistă doar o scurtă perioadă.

NOTĂ:

- 1.Straturile, depunerile și grămezile de pulbere combustibilă trebuie considerate ca orice altă sursă ce poate genera o atmosferă explozivă.
- 2.Operație normală reprezintă situația în care instalațiile sunt folosite în parametrii lor de proiectare.

ANEXA Nr. 2

(A) CERINȚE MINIME PENTRU ÎMBUNĂȚĂȚIREA PROTECȚIEI SĂNĂȚĂȚII ȘI SECURITĂȚII LUCRĂTORILOR AFLAȚI ÎN POTENȚIAL PERICOL ÎN ATMOSFERE EXPLOZIVE

Notă introductivă

Obligațiile stabilite în prezenta anexă se aplică:

- locurilor clasificate ca periculoase conform anexei nr. 1 la hotărâre ori de câte ori este impusă de caracteristicile locurilor de muncă, ale punctelor de lucru, de echipamentele sau substanțele folosite ori de pericolul cauzat de activitatea în atmosfere explozive;
- echipamentului utilizat în locuri lipsite de pericol care ajută la folosirea în siguranță a echipamentului aflat în locuri periculoase.

1.Măsuri organizatorice

1.1.Instruirea lucrătorilor

Angajatorul trebuie să le asigure celor care lucrează în locuri unde pot apărea atmosfere explozive o instruire corespunzătoare și suficientă cu privire la protecția împotriva exploziilor.

1.2.Indicații scrise și permise de lucru

Acolo unde este cerut de documentul privind protecția împotriva exploziilor:

- munca în locuri periculoase trebuie efectuată respectându-se instrucțiunile scrise emise de angajator;
- trebuie aplicat un sistem de permise de lucru pentru a îndeplini și activitățile periculoase și pe cele care pot interacționa cu alt gen de activitate, producând pericole.

Permisele de lucru trebuie emise anterior începerii lucrului de o persoană cu responsabilitate în acest domeniu.

2.Măsuri de protecție împotriva exploziilor

2.1.Orice scurgere și/sau pierdere, voită sau nu, de gaze inflamabile, vapori, ceață sau pulbere combustibilă care poate produce pericole de explozie trebuie deviată ori îndepărtată corespunzător spre un loc sigur sau, dacă nu este posibil, trebuie oprită în condiții de securitate sau trebuie remediată prin altă metodă adecvată.

2.2.Dacă o atmosferă explozivă conține mai multe tipuri de gaze, vapori, ceață sau pulberi inflamabile și/sau combustibile, măsurile de protecție trebuie să fie adecvate celui mai mare pericol posibil.

2.3.Prevenirea pericolelor de aprindere conform art. 6 din hotărâre trebuie, de asemenea, să ia în considerare descărcările electrostatice, acolo unde lucrătorii sau mediul de lucru acționează ca purtători ori producători de sarcină electrică. Lucrătorilor trebuie să li se asigure îmbrăcăminte de protecție corespunzătoare, din materiale care nu produc descărcări electrostatice care pot aprinde atmosferele explozive.

2.4.Instalația, echipamentul, sistemele de protecție și toate dispozitivele de conectare asociate trebuie puse în funcțiune doar dacă documentul privind protecția împotriva exploziilor permite utilizarea lor în siguranță în atmosferă explozivă. Aceasta se aplică și echipamentului de muncă și dispozitivelor de conectare asociate care nu sunt considerate echipament sau sisteme de protecție în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. **752/2004** privind stabilirea condițiilor pentru introducerea pe piață a echipamentelor și sistemelor protectoare destinate utilizării în atmosfere potențial explozive, cu modificările ulterioare, care transpune Directiva 94/9/CE, dacă încorporarea lor într-o instalație poate produce pericol de aprindere. Trebuie luate măsurile necesare pentru prevenirea confuziei între dispozitivele de conectare.

2.5.Trebuie luate toate măsurile necesare ca locul de muncă, echipamentul de muncă și toate dispozitivele de conectare asociate, puse la dispoziție lucrătorilor, să fie proiectate, construite, asamblate, instalate, întreținute și utilizate astfel încât să reducă la minimum pericolul de explozii și, dacă se produce o explozie, să controleze sau să reducă la minimum extinderea ei în acel loc de muncă și/sau la echipamentul de muncă. Pentru astfel de locuri de muncă trebuie luate măsuri corespunzătoare pentru a reduce la minimum efectele fizice ale exploziei asupra lucrătorilor.

2.6.Acolo unde este cazul, lucrătorii trebuie avertizați prin semnale optice și/sau acustice și retrași înainte să se atingă condițiile de explozie.

2.7.Acolo unde este prevăzut în documentul privind protecția împotriva exploziilor, trebuie asigurate și întreținute ieșiri de siguranță pentru a face posibilă, în caz de pericol, părăsirea de către lucrători, repede și în siguranță, a locurilor aflate în pericol.

2.8.Înainte ca un loc de muncă unde pot apărea atmosfere explozive să fie folosit pentru prima oară, trebuie verificată siguranța sa globală față de explozii. Trebuie menținute toate condițiile necesare pentru asigurarea protecției împotriva exploziilor.

Aceste verificări trebuie să fie efectuate de persoane competente în domeniul protecției împotriva exploziilor, care au experiență și/sau pregătire profesională.

2.9.Acolo unde evaluarea riscurilor arată că este necesar:

- trebuie să fie posibilă menținerea echipamentului și a sistemelor de protecție în stare sigură de funcționare, independent de restul instalației, acolo unde o pană de curent poate produce extinderea unor pericole adiționale;
- trebuie să fie posibilă oprirea manuală a instalației, cu condiția ca aceasta să nu compromită siguranța echipamentului și a sistemelor de protecție implicate în procese automate care deviază de la condițiile de lucru dorite. Numai lucrătorii competenți pot efectua intervențiile de acest tip;
- la oprirea în caz de urgență, energia acumulată trebuie disipată cât mai repede și mai sigur posibil sau izolată astfel încât să nu mai constituie o sursă de pericol.

(B) CRITERII PENTRU ALEGEREA ECHIPAMENTULUI ȘI A SISTEMELOR DE PROTECȚIE

Dacă documentul privind protecția împotriva exploziilor în baza unei evaluări a riscurilor nu prevede altfel, echipamentul și sistemele de protecție pentru toate locurile în care pot apărea atmosfere explozive trebuie alese în funcție de categoriile stabilite în Hotărârea Guvernului nr. **752/2004**, cu modificările ulterioare, care transpune Directiva 94/9/CE. În special, următoarele categorii de echipament trebuie folosite în zonele indicate, cu condiția ca ele să fie adecvate naturii gazelor, vaporilor sau ceței și/sau pulberilor, după cum urmează:

- în zona 0 sau zona 20, echipament de categoria 1;
- în zona 1 sau zona 21, echipament de categoria 1 sau 2;
- în zona 2 sau zona 22, echipament de categoria 1, 2 sau 3.

ANEXA Nr. 3

INDICATOARE DE AVERTIZARE pentru locuri unde pot apărea atmosfere explozive, conform art. 9 alin. (3) din hotărâre

Loc unde pot apărea atmosfere explozive

Trăsături caracteristice:

- formă triunghiulară;
- litere negre pe fond galben, cu margine neagră (partea galbenă acoperă cel puțin 50% din suprafața indicatorului). Se pot adăuga alte date explicative.

Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 737 din data de 29 august 2006